

พัฒนาการปลูกอ้อยคั้นน้ำแช่มไม้ผลบนร่องสวน เขตพื้นที่บ้านยูโย

สมปอง นกุลรัตน์ อมรัตน์ นาทวีไพโรจน์
จารุ ไชยแขวง
ฝ่ายพัฒนาการผลิตพืช สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8

บทคัดย่อ

การพัฒนาปลูกอ้อยคั้นน้ำแช่มไม้ผลบนร่องสวนในพื้นที่บ้านยูโย หมู่ที่ 6 ตำบลบางขุนทอง อำเภอดงขี้เหล็ก จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเป็นข้อมูลเผยแพร่แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเกษตรกร ได้ทำการปลูกอ้อยคั้นน้ำในเดือนพฤษภาคม 2542 มีเกษตรกรเข้าร่วมในโครงการจำนวน 5 ราย โดยใช้พันธุ์สิงคโปร์ ใช้ระยะปลูก 100 x 50 ซม. ใช้ท่อนพันธุ์ท่อนละ 2 ตา จำนวน 2 ท่อนต่อหลุม ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 50 ก.ก./ไร่ แบ่งใส่ 2 ครั้ง ครั้งแรกเมื่ออ้อยอายุ 1½ เดือน และครั้งหลังเมื่ออ้อยอายุ 2½ เดือน เก็บเกี่ยวเดือนกุมภาพันธ์ 2542 พบว่าได้ผลผลิตจำนวนลำต่อไร่เฉลี่ยเท่ากับ 6,164 ลำ คิดเป็นน้ำหนักต่อไร่เฉลี่ยเท่ากับ 12,428 ก.ก. และเกษตรกรมี รายได้สุทธิเฉลี่ย 32,034 บาท/ไร่

ในปี 2542 ได้ทำการปลูกอ้อยคั้นน้ำพันธุ์สุพรรณบุรี 50 มีเกษตรกรเข้าร่วมจำนวน 6 ราย วิธีดำเนินการต่าง ๆ เหมือนกับการปลูกอ้อยคั้นน้ำพันธุ์สิงคโปร์ เก็บเกี่ยวในเดือนกุมภาพันธ์ 2543 หลังจากนั้นได้มีการตัดแต่งและปฏิบัติ ดูแลรักษาอ้อยต่อ โดยใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 80 ก.ก./ไร่ แบ่งใส่ 2 ครั้ง และเริ่มเก็บเกี่ยวอ้อยต่อเมื่ออายุ 9 เดือน พบว่าอ้อยปลูกพันธุ์สุพรรณบุรี 50 (ปี 2542) ได้ผลผลิตจำนวนลำต่อไร่เฉลี่ยเท่ากับ 8,155 ลำ คิดเป็นน้ำหนักต่อไร่เฉลี่ย 13,321 กิโลกรัม เกษตรกรมีรายได้สุทธิเฉลี่ย 34,712 บาท/ไร่ อ้อยต่อพบว่าผลผลิตจำนวนลำต่อไร่เฉลี่ย 6,379 ลำ คิดเป็นน้ำหนักต่อไร่เฉลี่ย 12,120 กิโลกรัม เกษตรกรมีรายได้สุทธิเฉลี่ย 33,207 บาท/ไร่ เมื่อเปรียบเทียบอ้อยคั้นน้ำทั้งสองพันธุ์แล้วพบว่า อ้อยคั้นน้ำพันธุ์สุพรรณบุรี 50 แตกกอดี กอตั้งตรงไม่ล้ม ผลผลิตมากกว่า และสามารถไว้ต่อได้ดี แต่มีข้อเสีย สีของลำไม่สวย เปลือกของลำค่อนข้างแข็ง

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

พื้นที่บ้านยูโย หมู่ที่ 6 ตำบลบางขุนทอง อำเภอดงขี้เหล็ก จังหวัดนครราชสีมา มีเนื้อที่ประมาณ 4,874 ไร่ เกษตรกรมีอาชีพหลักในการทำ สวนยางพารา ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชไร่ และพืชผัก มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนละ 9,774 บาท/ปี (ปี 2538) สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ลุ่มต่ำ มีน้ำขังตลอดปี และเป็นพื้นที่พรุ ผลการวิเคราะห์ดินของสำนักงานที่

ดินเขต 12 พบว่าสภาพดินค่อนข้างเป็นกรด และความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ทำให้เกษตรกรมีปัญหาในเรื่องทำการเกษตร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริให้เจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการปรับปรุงบำรุงดิน และพัฒนาพื้นที่พรุให้ดีขึ้น โดยทางศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง จึงได้เข้าไปดำเนินการปรับปรุงบำรุงดินให้เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืช และทางฝ่ายพัฒนาการผลิตพืช สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8 เห็นความสำคัญและปัญหาของพื้นที่ จึงได้เข้าไปดำเนินกิจกรรมพัฒนาการปลูกอ้อยคั้นน้ำแช่มไม้ผลบนร่องสวน เพื่อจะได้เป็นทางเลือกแก่เกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งอ้อยคั้นน้ำเป็นพืชที่สามารถเจริญเติบโตได้ดีในดินที่มีความเป็นกรดเป็นด่าง 3.5-4.0

วัตถุประสงค์การศึกษาทดลองวิจัย

เพื่อให้ได้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการปลูกอ้อยคั้นน้ำแช่มไม้ผลบนร่องสวน เป็นข้อมูลเผยแพร่แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเกษตรกร

วิธีดำเนินงาน

ปี พ.ศ.2541 - 2543 ได้ดำเนินการพัฒนาการปลูกอ้อยคั้นน้ำแช่มไม้ผลบนร่องสวนในพื้นที่บ้านยูโย หมู่ที่ 6 ตำบลบางขุนทอง อำเภอดงตาล จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งร่องสวนมีขนาดความกว้าง 6 เมตร ร่องน้ำกว้าง 2 เมตร ในหนึ่งร่องสวนเกษตรกรปลูกอ้อยได้ 4 แถว มีขั้นตอนดังนี้

1. พันธุ์อ้อย

- ใช้พันธุ์สิงคโปร์ (เริ่มปลูกเดือนพฤษภาคม 2541)
- พันธุ์สุพรรณบุรี 50 (เริ่มปลูกเดือนพฤษภาคม 2542)

2. การปลูก ท่อนพันธุ์ที่ใช้ปลูกสลับเป็นท่อน

- ใช้ท่อนพันธุ์ท่อนละ 2 ตา จำนวน 2 ท่อนต่อหลุม
- ร่องกันหลุมด้วยปุ๋ยคอก และปูนขาว
- ใช้ระยะปลูก 100x50 เซนติเมตร
- วางท่อนพันธุ์ให้ตาอ้อยอยู่ด้านข้าง
- กลบดินหนาประมาณ 3-5 เซนติเมตร
- ให้น้ำทันทีหลังปลูก

3. การใส่ปุ๋ย

- ใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่
- ใส่ 2 ครั้ง เมื่ออ้อยอายุ 1½ เดือน และ 2½ เดือน
- โดยใส่โรยข้างต้นพร้อมกลบปุ๋ยปูนโคเน

4. การกำจัดวัชพืช
 - ใช้จอบดายหญ้า
 - ใช้สารเคมี อาซาซีน ในอัตรา 1 กิโลกรัมต่อไร่ ผสมน้ำฉีดพ่น
5. เก็บเกี่ยว เมื่ออ้อยอายุ 8 เดือน
6. สถานที่ดำเนินงาน บ้านยูโย ตำบลบางขุนทอง อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
7. เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน 5 ราย พื้นที่ 5 ไร่ ปลุกอ้อยคั้นน้ำพันธุ์สิงคโปร์ในปี 2541 มีดังนี้
 - 1) นางแมะ เสาร์เพชร
 - 2) นางสม ทองจันทร์
 - 3) นางแดง สุขเพชร
 - 4) นายแดง ทองคุปต์
 - 5) นายหุ้ย พรหมเจียม
8. เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน 6 ราย พื้นที่ 6 ไร่ ปลุกอ้อยคั้นน้ำ พันธุ์สุพรรณบุรี 50 ในปี 2542 มีดังนี้
 - 1) นายแดง ทองคุปต์
 - 2) นายสวาสดี ทองเพิ่ม
 - 3) นายหุ้ย หวังทอง
 - 4) นายช่วย ชุนพรหม
 - 5) นายหุ้ย ชุนพรหม
 - 6) นางสม สุขจันทร์
9. การปฏิบัติดูแลรักษาอ้อยต่อ 1 (พันธุ์สุพรรณบุรี 50) หลังจากเก็บเกี่ยวอ้อยปลูก ปี 2542 แล้วได้ดำเนินการดังนี้
 - ตัดแต่งตออ้อยเดือนกุมภาพันธ์ 2543
 - ตัดแต่งตออ้อยให้ติดดิน
 - ตัดแต่งเอาตาที่ไม่สมบูรณ์ออกให้หมด
 - ตัดหน่อที่ไม่แข็งแรงออก
 - ให้น้ำทันทีหลังตัดแต่งตออ้อย
 - ใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 80 กิโลกรัมต่อไร่
 - แบ่งใส่ 2 ครั้ง เมื่อหน่ออ้อยอายุ 1½ เดือน และ 2½ เดือน
 - การกำจัดวัชพืชใช้สารเคมีอาซาซีน อัตรา 1 กิโลกรัม/ไร่ ผสมน้ำฉีดพ่น
 - เก็บเกี่ยวเมื่ออายุ 9 เดือน
 - บันทึกผลผลิต รายได้ และต้นทุนการผลิตต่อไร่

ผลและวิจารณ์ผลการดำเนินงาน

สำหรับเกษตรกรที่ปลูกอ้อยคั้นน้ำพันธุ์สิงคโปร์ ในปี 2541 จำนวน 5 ราย เก็บเกี่ยวในเดือนกุมภาพันธ์ 2542 ผลการดำเนินงานพบว่า ผลผลิตอ้อย จำนวนลำต่อไร่ อยู่ระหว่าง 4,692 - 6,936 ลำต่อไร่ คิดเป็นน้ำหนักเฉลี่ย 12,428 กิโลกรัมต่อไร่ ทำให้เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 37,282 บาทต่อไร่ โดยราคาจำหน่ายกิโลกรัมละ 3 บาท และเมื่อพิจารณาถึงต้นทุน รายได้ ในการผลิตอ้อยคั้นน้ำพันธุ์สิงคโปร์ จะทำให้เกษตรกรมีกำไรสุทธิเฉลี่ย 32,034 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 1) เมื่อหักต้นทุนการผลิต 5,250 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 1 ผลผลิต รายได้ กำไรสุทธิอ้อยคั้นน้ำพันธุ์สิงคโปร์แซมไม้ผลบนร่องสวนปี 2541

เกษตรกร	ผลผลิตอ้อย		รายได้ (บาท/ไร่)	กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)
	จำนวน (ลำ/ไร่)	จำนวน (กก./ไร่)		
1. นางมะ เสาร์เพชร	6,506	41,958	13,986	36,708
2. นางสม ทองจันทร์	4,692	26,040	8,680	20,790
3. นางแดง สุขเพชร	6,680	41,082	13,694	35,832
4. นายแดง ทองคุปต์	6,006	35,310	11,770	30,060
5. นายห้วย พรหมเจียม	6,936	42,030	14,010	36,780
เฉลี่ย	6,164	37,282	12,428	32,034

หมายเหตุ : ราคาจำหน่ายกิโลกรัมละ 3 บาท

สำหรับเกษตรกรที่ปลูกอ้อยคั้นน้ำแซมไม้ผลบนร่องสวนโดยใช้พันธุ์สุพรรณบุรี 50 ในปี 2542 จำนวน 6 ราย เก็บเกี่ยวผลผลิตในเดือนกุมภาพันธ์ 2543 ผลการดำเนินงานพบว่า ผลผลิตอ้อยจำนวนลำต่อไร่ อยู่ระหว่าง 7,208 -10,336 เฉลี่ย 8,155 ลำต่อไร่ คิดเป็นน้ำหนักเฉลี่ย 13,321 กิโลกรัมต่อไร่ ทำให้เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 39,962 บาท/ไร่ โดยราคาจำหน่ายกิโลกรัมละ 3 บาท เมื่อพิจารณาถึงต้นทุน รายได้ ในการผลิตอ้อยคั้นน้ำ พันธุ์สุพรรณบุรี 50 ของเกษตรกรในโครงการพบว่า เกษตรกรมีกำไรสุทธิเฉลี่ย 34,712 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 2) เมื่อหักต้นทุนการผลิต 5,250 บาท/ไร่ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 2

ผลผลิต รายได้ กำไรสุทธิอ้อยคั้นน้ำพันธุ์สุพรรณบุรี 50 แซ่มไม้ผลบนร่องสวนปี 2542

เกษตรกร	ผลผลิตอ้อย		รายได้ (บาท/ไร่)	กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)
	จำนวน (ลำ/ไร่)	จำนวน (กก./ไร่)		
1. นายแดง ทองคุปต์	7,208	36,762	12,254	31,512
2. นายสวัสดิ์ ทองเพิ่ม	6,480	29,160	9,720	23,910
3. นายนุ้ย หวังทอง	10,336	46,512	15,504	41,262
4. นายช่วย เสาร์เพชร	8,640	41,472	13,824	36,222
5. นายนุ้ย ชุนพรหม	8,664	49,386	16,462	44,136
6. นางสม สุขจันทร์	7,600	36,480	12,160	31,230
เฉลี่ย	8,155	39,962	13,321	34,712

หมายเหตุ : ราคาจำหน่ายกิโลกรัมละ 3 บาท

สำหรับผลผลิตของอ้อยคั้นน้ำแซมไม้ผลบนร่องสวนพันธุ์สุพรรณบุรี 50 ปี 2543 (อ้อยต่อ 1) จำนวน 6 ราย เก็บเกี่ยวในเดือนพฤศจิกายน 2543 ผลการดำเนินงานพบว่า ผลผลิตอ้อยจำนวนลำ/ไร่ อยู่ระหว่าง 5,720 - 7,480 เฉลี่ย 6,379 ลำ/ไร่ คิดเป็นน้ำหนักเฉลี่ย 12,120 กิโลกรัมต่อไร่ ทำให้เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 36,357 บาท/ไร่ โดยราคาจำหน่ายกิโลกรัมละ 3 บาท เมื่อพิจารณาต้นทุน รายได้ ในการผลิตอ้อยคั้นน้ำ พันธุ์สุพรรณบุรี 50 (อ้อยต่อ 1) ของเกษตรกรในโครงการพบว่า เกษตรกรมีกำไรสุทธิเฉลี่ย 33,207 บาท/ไร่ (ตารางที่ 3) เมื่อหักต้นทุนการผลิต 3,150 บาท/ไร่ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 3

ผลผลิต รายได้ กำไรสุทธิอ้อยคั้นน้ำพันธุ์สุพรรณบุรี 50 แซ่มไม้ผลบนร่องสวน ปี 2543 (อ้อยต่อ 1)

เกษตรกร	ผลผลิต		รายได้ (บาท/ไร่)	กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)
	จำนวน (ลำ/ไร่)	จำนวน (กก./ไร่)		
1. นายแดง ทองคุปต์	5,720	32,604	10,868	29,454
2. นายสวัสดิ์ ทองเพิ่ม	6,720	38,304	12,768	35,154
3. นายนุ้ย หวังทอง	5,760	32,832	10,944	29,682
4. นายนุ้ย ชุนพรหม	5,791	33,009	11,003	29,859
5. นายช่วย เสาร์เพชร	7,480	42,636	14,212	39,486
6. นางสม สุขจันทร์	6,800	38,760	12,920	35,610
เฉลี่ย	6,379	36,357	12,120	33,207

หมายเหตุ : ราคาจำหน่ายกิโลกรัมละ 3 บาท

ตารางที่ 4

ต้นทุนการผลิตอ้อยคั้นน้ำที่ปลูกแซมไม้ผลบนร่องสวน

กิจกรรม	จำนวนเงิน (บาท)	
	อ้อยปลูก	อ้อยต่อ
ค่าท่อนพันธุ์	2,700	-
ค่าเตรียมแปลง	400	-
ค่าปุ๋ยเคมี	450	800
ค่าปุ๋ยคอก	900	900
ค่าปุ๋ยขาว	350	350
ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืชและแมลง	450	450
ค่าตัดแต่งตออ้อย	-	650
รวม	5,250	3,150

เมื่อเปรียบเทียบผลผลิตของอ้อยคั้นน้ำ ทั้ง 2 พันธุ์ คือพันธุ์สิงคโปร์ และพันธุ์สุพรรณบุรี 50 ที่ปลูกในพื้นที่บ้านยูโย ตำบลบางขุนทอง อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส โดยเกษตรกรกลุ่มเดียวกัน พื้นที่เดียวกัน แต่คนละปี การดำเนินงานพบว่าอ้อยคั้นน้ำสุพรรณบุรี 50 มีศักยภาพ และความสามารถเหมาะสมในพื้นที่บ้านยูโยมากกว่าอ้อยคั้นน้ำพันธุ์ สิงคโปร์ ซึ่งจะเห็นได้จากผลผลิตเฉลี่ยของอ้อยพันธุ์สุพรรณบุรี 50 มากกว่าพันธุ์สิงคโปร์และข้อดีคือแตกกอดี กอตั้งตรงไม่ล้ม และสามารถไว้ต่อได้ 1 - 2 ครั้ง ส่วนพันธุ์สิงคโปร์ไม่สามารถไว้ต่อได้

สรุปผลการดำเนินงาน

อ้อยคั้นน้ำเป็นพืชที่เหมาะสม และสามารถนำไปปลูกแซมไม้ผลบนร่องสวนได้ดีชนิดหนึ่งในเขตพื้นที่ จังหวัดนราธิวาส ที่มีปัญหาดินเปรี้ยว เช่น บ้านยูโย เป็นการช่วยเสริมรายได้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ช่วงไม้ผลยังไม่ได้รับผลผลิต อย่างไรก็ตามการปลูกอ้อยคั้นน้ำต้องคำนึงถึง ความต้องการของตลาดท้องถิ่น และกำหนดระยะเวลาในการปลูก ให้ออกสู่ตลาดตรงกับความต้องการของผู้บริโภค สำหรับอ้อยคั้นน้ำพันธุ์สุพรรณบุรี 50 เหมาะสมที่จะปลูกแซมไม้ผลบนร่องสวนในสภาพดินเปรี้ยวได้ดีกว่าอ้อยคั้นน้ำพันธุ์สิงคโปร์ เนื่องจากปลูกง่าย แตกกอดี กอตั้งตรงไม่ล้ม ผลผลิตมากกว่า และสามารถไว้ต่อได้ดี แต่มีข้อเสีย สีของลำไม่สวยและเปลือกของลำค่อนข้างแข็ง